

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

ALICE A. BAILEY

DE LA INTELECT LA INTUIȚIE

 Sens EDITURA

Cuvânt înainte	9
1. Gânduri introductive	13
2. Scopul educației	29
3. Natura sufletului	53
4. Obiectivele în meditație	67
5. Stadii în meditație	89
6. Stadii în meditație (continuare)	113
7. Intuiție și iluminare	137
8. Universalitatea meditației	163
9. Practica meditației	183
10. Necesitatea precauțiilor în meditație	215
Concluzie	237

Respect pentru oameni și cărți

Pe lângă Alice Bailey, îi vom descoperi împreună cu dumneavoastră pe Hermann Keyserling, Rudolf Kassner, George Bălan, Alexis Carrel, Rudolf Steiner și alții, fiecare tratând teme diferite, dar într-o direcție convergentă, ca o simfonie care sperăm a fi una reușită și apreciată de cât mai mulți cititori.

Editura Sens

1

GÂNDURI INTRODUCTIVE

Metoda științifică – aparte de un punct de vedere strâns agnostic și pragmatic – e incompletă și insuficientă în sine: ea cere, pentru a intra în contact cu realitatea, complementul unei metafizici.

JOSEPH MARÉCHAL, S. J.

Interesul arătat meditației, în prezent atât de răspândit, e semnul unei nevoi mondiale care necesită o înțelegere clară. Din orice tendință populară care persistă în aceeași direcție, putem fi încredințați că va ieși ceea ce îi trebuie rasei pentru mersul ei înainte. Că meditația este privită ca un fel de rugăciune de aceia ce dau definiții cu ușurință este, din nenorocire, adevărat. Dar se poate arăta că în înțelegerea exactă a procesului de meditație și în adaptarea lui justă la nevoile civilizației noastre moderne se vor găsi soluția impasului educativ prezent și metoda prin care existența sufletului va putea fi probată – acel ceva viu pe care îl numim „Suflet” în lipsa unui termen mai bun.

Scopul acestei cărți este să trateze natura și adevărata semnificație a meditației, precum și întrebuintarea ei într-o largă măsură în Apus. Se sugerează că ea va putea înlocui în cele din urmă metodele actuale de instrucție a memoriei și că ea se va dovedi un factor puternic în procedura educativă

Respect pentru oameni și cărți

modernă. Acesta este un subiect care a reținut atenția gânditorilor din Răsărit și din Apus timp de mii de ani și această uniformitate de interes este, în sine, importantă. Dezvoltările viitoare care vor face ca rasa să înainteze pe calea conștiinței sale evolutive sunt, desigur, în direcția sintezei. Creșterea conștiinței omenești trebuie să se facă prin fuziunea tehnicilor de instrucție mentală răsăriteană și apuseană. Aceasta a venit repede, și gânditorii, în amândouă emisferele, își dau seama că această fuziune duce la o realizare dintre cele mai semnificative. Edward Carpenter spune:

„Se pare că apucăm un timp când... o mare sinteză a întregii gândiri umane... are loc foarte firesc și inevitabil... Din această întâlnire de elemente răsare deja schița vagă a unei filosofii care va trebui desigur să domine gândirea omenească pentru o lungă perioadă.”³

În aceasta stă gloria și speranța rasei și triumful măreț al științei. Suntem acum un singur popor. Moștenirea unei rase este la dispoziția alteia; gândirea cea mai bună a veacurilor se află la îndemâna tuturor; tehnicile vechi și metodele moderne trebuie să se întâlnească și să facă schimburi. Fiecare va trebui să-și modifice modul de prezentare și fiecare va trebui să facă un efort pentru a înțelege spiritul de bază care a produs o anumită exprimare și simboluri deosebite; iar după ce aceste concesii vor fi făcute, se va vedea ivindu-se o structură a adevărului care va întrupa spiritul Erei Noi. Gânditorii moderni își dau seama de aceasta. Dr. Overstreet arată că:

³ Carpenter, Edward, *The Art of Creation*, p. 7 (n. a.).

„Filosofia răsăriteană, se presupune, a avut puțin efect asupra gândirii apusene, în primul rând din pricina metodelor ei. Dar sunt toate motivele să se creadă că pe măsură ce influența gândirii apusene – în special metoda sa experimentală – se va simți în Răsărit, se va adopta o nouă abordare filosofică, iar profunda spiritualitate a gândirii răsăritene se va exprima pe căi mai acceptabile minții apusene.”⁴

Până aici tendința ambelor școli a fost de a se combate reciproc, totuși căutarea adevărului a fost identică; interesul pentru ceea ce este și pentru ceea ce poate să fie nu e doar de partea unui grup; iar factorii cu care fiecare a lucrat sunt aceiași. Deși mintea gânditorului răsăritean e îndreptată spre imaginația creatoare și aceea a lucrătorului apusean spre înfăptuirea științifică creatoare, totuși lumea în care ei intră este în mod ciudat aceeași; instrumentul de gândire pe care ei îl folosesc e numit „minte” în Apus și „substanță-mentală” (citta) în Răsărit; amândouă întrebuițează limbajul simbologiei pentru a-și exprima concluziile și amândouă ajung la punctul unde cuvintele se dovedesc incapabile să întrupeze posibilitățile intuite.

Dr. Jung, una din personalitățile care caută să unească aceste elemente până acum discordante, face aluzie la aceasta în următorul extras din Comentariul său asupra unei vechi scrieri chineze. El zice:

„Conștiința apuseană nu e nicidecum ceea ce numim în general conștiință, ci mai curând un factor istoric condiționat și limitat geografic, reprezentând numai o parte din omenire.

⁴ Overstreet, H. A., *The Enduring Quest*, p. 271 (n. a.).

Respect pentru oameni și cărți

Lărgirea conștiinței noastre nu trebuie să se producă în detrimentul celorlalte feluri de conștiință, ci trebuie să aibă loc prin dezvoltarea acelor elemente ale psihei noastre (psyche), care sunt analoge cu acelea ale unei psihe străine, după cum Răsăritul nu se poate lipsi de tehnica, știința și industria noastră. Invaziunea europeană în Răsărit a fost un act de violență pe o scară mare și ne-a lăsat nouă datoria – *noblesse oblige* – de a înțelege mintea Răsăritului. Aceasta este poate mai necesar decât înțelegem noi în prezent.”⁵

Dr. Hocking, de la Harvard, ne prezintă aceeași idee:

„Par să existe motive de a spera la un fizic al rasei mai bun în viitor, grație unei igiene mentale sănătoase. După ce era șarlatanilor a trecut, și întrucâtva cu sprijinul lor, apare o posibilitate de a lărgi stăpânirea de sine, când sensul spiritual al unei astfel de discipline ca Yoga se va uni cu elementele sobre ale psihologiei apusene și cu un sistem sănătos de etică. Niciuna dintre acestea nu valorează mult fără celelalte.”⁶

Cei care au studiat în amândouă școlile ne spun că simbologia mistică a Răsăritului (ca și a exponenților noștri mistici apuseni) e numai un vâl dincolo de care, cei dotați cu percepție intuitivă, au putut întotdeauna să pătrundă. Știința Apusului, insistând asupra naturii formei, ne-a dus de asemenea în domeniul intuiției și pare că aceste două căi ar putea fuziona și că ar fi cu putință pentru fiecare – eliminând non-esențialele – să ajungă la o bază de înțelegere. Astfel ele

⁵ Wilhelm, Richard, and Jung, Dr. C. G., *The Secret of the Golden Flower*, p. 136 (n. a.).

⁶ Hocking, Wm. E., *Self, Its Body and Freedom*, p. 75 (n. a.).

elaborează o metodă nouă întemeiată pe vechi adevăruri demonstrate, ca să ajungă la misterul central al omului. Dr. Jung mai scrie încă despre această chestiune:

„Știința este cea mai bună unealtă a minții apusene și, cu ea se pot deschide mai multe uși decât cu mâinile goale. Astfel, ea e parte integrantă din înțelegerea noastră, iar când pretinde a fi unicul și singurul mijloc de înțelegere, nu face altceva decât ne întunecă viziunea interioară. Dar Răsăritul ne-a învățat un altul, mai vast, mai profund și o înțelegere mai înaltă, adică o înțelegere a vieții. Nu cunoaștem mijlocul acesta decât vag, ca un simplu sentiment nelămurit, scos din terminologia religioasă și, prin urmare, punem bucuros «înțelepciunea» răsăriteană în ghilimele și o împingem în domeniul obscur al credinței și superstiției. În felul acesta însă «realismul» răsăritean e complet neînțeles. El nu constă în intuiții sentimentale exagerat mistice, frizând patologia și emanând de la schimnici și asceți betegi. Înțelepciunea Răsăritului e bazată pe o cunoaștere practică... pentru subestimarea căreia nu avem nici cea mai mică justificare.”⁷

Punctul nodal al situației constă în instruirea minții. Mentea omenească este vădit un instrument pe care îl putem folosi în două direcțiuni. O direcțiune este exterioară. Mentea, în acest mod de funcționare, ne înregistrează tangențele cu lumile fizică și mentală în care trăim și recunoaște condițiile emoționale și senzoriale. Este înregistratorul și corelatorul senzațiilor noastre, al reacțiilor noastre și a tot ce i se transmite

⁷ Wilhelm, Richard, and Jung, Dr. C. G., *The Secret of the Golden Flower*, p. 78 (n. a.).

Respect pentru oameni și cărți

prin intermediul celor cinci simțuri și al creierului. Acesta este un câmp de cunoaștere care a fost studiat pe larg și psihologii au înaintat mult în înțelegerea procesului mental. „Gândirea”, ne spune Dr. Jung, „este una din cele patru funcțiuni psihologice de bază, este acea funcțiune psihologică ce prefăce, potrivit legilor ei proprii, reprezentările date în conexiuni conceptuale. Este o activitate aperceptivă – activă și pasivă. Gândirea activă este un act al voinței; gândirea pasivă este o întâmplare”.⁸

După cum vom vedea mai târziu, instrumentul gândirii este acela care e implicat în Meditație și care trebuie instruit pentru a adăuga la această primă funcție a minții o abilitate de a se întoarce în altă direcție și de a înregistra, cu egală facilitare, lumea interioară sau intangibilă. Această abilitate de a se reorienta va îngădui minții să înregistreze lumea realităților subiective, a percepțiunii intuitive și a ideilor abstracte. Aceasta este moștenirea înaltă a misticului, ce pare că până acum nu intră în realizarea omului de toate zilele.

Problema ce se pune astăzi pentru familia umană, în domeniul științei, ca și în acela al religiei, rezultă din faptul că urmașul acestor școli descoperă că stă la portalul unei lumi metafizice. Un ciclu de dezvoltare a luat sfârșit. Omul, ca entitate gânditoare și simțitoare, pare a fi ajuns acum într-o măsură apreciabilă la înțelegerea instrumentului cu care trebuie să lucreze. El se întreabă: De ce folos îi este? Unde îl va duce mintea, pe care el încet se deprinde să o stăpânească?

Ce păstrează viitorul pentru om? Ceva, noi o simțim, de o frumusețe și certitudine mai mare decât tot ceea ce am cunoscut până acum. Poate că va fi o ajungere universală la

⁸ Dibblee, George Binney, *Instinct and Intuition*, p. 85 (n. a.)

acea cunoaștere de care s-a învrednicit misticul individual. Urechile noastre sunt asurzite de vuietul civilizației noastre moderne și totuși, uneori, prindem tonuri armonice care mărturisesc despre o lume imaterială. Ochii noștri sunt orbiți de ceața și fumul ambianței noastre imediate; cu toate acestea se-arată licăriri de viziune clară care ne revelează o stare de existență mai subtilă și care împrăștie ceața, lăsând să intre „gloria care niciodată nu fu pe mare sau pe uscat”. Dr. Bennett, de la Yale, exprimă aceste idei în termeni foarte frumoși. El spune:

„Un vâl cade de pe ochi și lumea apare într-o lumină nouă. Lucrurile nu mai sunt obișnuite. Apare certitudinea că *aceasta* este lumea reală al cărei caracter adevărat a fost ascuns până acum din cauza orbirii omenești.

*Not where the wheeling systems darken
And our benumbed conceiving soars –
The drift of pinions, would we harken,
Beats at our own clay-shuttered doors.
The angels keep their ancient places;
Turn but stone and start a wing!
'Tis ye, 'tis your estranged faces
That miss the many-splendoured thing.*⁹

⁹ Nu acolo unde rotirea sistemelor se-ntunecă
Și amorțeala noastră conține înălțarea –
Vom asculta bătaia aripilor,
Bătaie la propriile noastre uși zidite'n lut.
Îngerii sunt în vechile lor locuri;
Dă greutatea de-o parte și ia-ți zborul!
Ești tu, e fața ta înstrăinată
Ce nu percepe ființa plină de splendoare. (n. ed.)

Experiența este mai întâi tulburătoare, ispititoare. Se-arată zvon de lume nouă și spiritul e dornic să întreprindă această călătorie pe mări stranii. Lumea familiară trebuie să fie lăsată în urmă. Marea aventură religioasă începe...

Undeva trebuie să fie un punct de certitudine. Un univers în creștere prevede timpurile viitoare, iar cine declară că universul crește, enunță un fapt inalterabil asupra structurii sale, fapt care este eterna garanție a posibilității și a validității experienței...

Omul este o punte. Chiar supraomul, de îndată ce vedem că el e numai simbolul idealului ardent, se dovedește a fi de asemenea o punte. Singura noastră asigurare e că porțile viitorului sunt întotdeauna deschise.”¹⁰

Poate că problema constă în aceasta: că porțile viitorului par deschise asupra unei lumi imateriale și asupra unei regiuni care e intangibilă, metafizică, supra-sensibilă. Noi aproape am istovit resursele lumii materiale, dar n-am învățat încă să funcționăm într-o lume non-materială. Ba adesea îi tăgăduim și existența. Înfruntăm inevitabila experiență pe care o numim moarte și cu toate acestea nu facem niciun efort logic pentru a verifica dacă de fapt există o viață dincolo. Progresul evoluției a produs o rasă minunată, dotată cu un sistem senzorial receptiv și cu o minte care raționează. Posedăm rudimentele unui simț pe care îl numim intuiție și, cu acest echipament, stăm dinaintea porților viitorului punându-ne întrebarea: „În ce scop vom întrebuința acest mecanism compus, complex, pe care îl

¹⁰ Bennett, Charles A., *A Philosophical Study of Mysticism*, pp. 23, 117, 130 (n. a.).

numim o ființă umană?” Am atins noi deplina noastră dezvoltare? Există nuanțe de semnificație a vieții care au scăpat atenției noastre, și au scăpat atenției noastre fiindcă avem puteri latente și capacități nerealizate? E posibil să fim orbi la o lume vastă de viață și frumusețe, având legile sale, fenomenele sale proprii? Misticii, vizionarii și gânditorii din toate veacurile și din amândouă emisferele au mărturisit că o atare viață există.

Cu echipamentul acesta, pe care l-am putea numi personalitate, omul stă cu trecutul în urma lui, într-un prezent plin de haos și în fața unui viitor în care nu poate privi. El nu poate sta nemișcat. Trebuie să meargă înainte și vastele organizații educative, științifice, filosofice și religioase fac tot ce le stă în putință pentru a-i arăta pe ce drum să meargă și a-i prezenta soluția problemei.

Ceea ce e static și cristalizat, până la urmă se sfârâmă și unde este oprită creșterea, se vor întâmpla anormalități și se vor găsi retrogresiuni. Cineva a spus că pericolul care trebuie evitat este acela al unei personalități în dezagregare. Dacă umanitatea nu e potențială, dacă omul a ajuns la zenitul său și nu poate merge mai departe, atunci ar trebui să recunoască faptul acesta și să-și facă declinul și căderea, pe cât e cu putință, comodă și frumoasă. E încurajator să remarcăm cum se întrevedeau în 1850 contururile vagi ale acestui portal al Erei Noi și cât de mult interes evidențiau atunci gânditorii pentru ca omul să-și învețe lecția și să-și continue înaintarea. Citiți cuvintele lui Carlyle și observați cât de nimerite sunt pentru timpul de față.

„În zilele ce trec acum peste noi, chiar imbecilii se opresc să întrebe care e semnificația lor; puține generații de

Respect pentru oameni și cărți

oameni au văzut zile mai impresionante. Zile de calamități fără sfârșit, de neînțelegere, de dislocare, de confuzie încremenitoare... Nu ne e de ajuns o speranță mărunță, ruina fiind în mod clar... universală. Trebuie să fie o lume nouă dacă e să fie o lume. Că ființele omenești ale Europei se pot reîntoarce vreodată la vechea și trista rutină, să rămână și să înainteze aci cu siguranță și continuitate – această mică speranță nu mai e posibilă. Aceste zile de moarte universală trebuie să fie zile de renaștere universală, dacă ruina nu e să fie totală și finală. Acesta e un timp când și cel mai stupid om trebuie să se întrebe de unde a venit și încotro se duce.”¹¹

Privind înapoi peste cei șaptezeci ani sau mai mulți ce s-au scurs de când Carlyle a scris cuvintele acestea, vedem că omenirea nu s-a oprit, ci a mers înainte. S-a inaugurat epoca electrică, iar minunile înfăptuirilor științifice ale veacului nostru sunt cunoscute de noi toți. Așa dar, în timpul acesta de criză nouă, putem fi optimiști și să mergem înainte cu adevărat curaj, căci portalurile Erei Noi se văd cu mult mai multă limpezime. Poate e adevărat că omul numai acum își atinge majoratul și e pe punctul de a-și lua în posesie moștenirea și de a descoperi în sine puteri și capacități, facultăți și tendințe care sunt garanția unei naturi omenești vitale și folositoare, precum și a existenței eterne. Sfârșim stadiul în care se insista asupra mecanismului, asupra sumei totale a celulelor care alcătuiesc corpul și creierul cu reacțiunile lor automate la plăcere, la durere și la gândire. Cunoaștem mult în privința Omului, mașina. Școala mecanicistă a psihologilor ne-a îndatorat profund prin

¹¹ Jacks, L. P., *Religious Perplexities*, p. 46 (n. a.).

descoperirile lor asupra instrumentului prin care o ființă umană intră în contact cu mediul său. Dar sunt *oameni* printre noi, oameni care nu sunt simple mașini. Avem dreptul să ne măsurăm capacitățile noastre ultime și măreția noastră potențială după realizările celor mai buni dintre noi; aceste mari ființe nu sunt produsul capriciului divin, sau al evoluției oarbe, ci sunt ei înșiși garanția ultimei înfăptuiri a totului.

Irving Babbitt observă că este un ceva în natura omului „care îl separă simplu ca om, de alte animale și pe acest ceva Cicero îl definește ca un „simț de ordine, de bună cuviință și de măsură în fapte și vorbe.”¹² Babbitt adaugă (și acesta este punctul de notat) că „lumea ar fi fost mai bună dacă mai mulți inși s-ar fi asigurat a fi umani înainte de a încerca a fi supraumani.”¹³ Există, poate, un stadiu intermediar în care funcționăm ca oameni, unde ne menținem relațiile noastre omenești, unde ne achităm de obligațiile noastre juste și ne îndeplinim destinul nostru temporar. Aici se naște întrebarea dacă un astfel de stadiu e în general posibil, când ne amintim că există pe planeta noastră, în timpul de față, milioane de persoane lipsite de învățătură!

Dar, odată cu această tendință spre umanitatea pură și depărtarea de standardizarea unității umane, se ridică un grup de indivizi cărora le dăm numele de mistici. Ei mărturisesc despre o altă lume de experiențe și contacte. Ei poartă dovada unei realizări personale, a unei manifestări fenomenale și a unei satisfacții despre care omul obișnuit nu cunoaște nimic. După cum spune Dr. Bennett: „Misticii înșiși au descris experiența lor ca fiind o «viziune» a semnificației universului,

¹² Babbitt, Irving, *Humanism: An Essay at Definition* (n. a.).

¹³ *Ibid.*